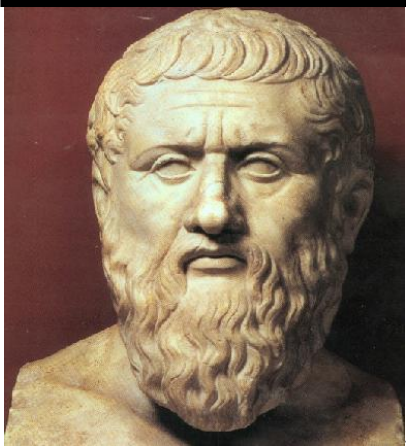

Politeia'nın Toplumsal Sınıfları

İçeriği Yazan: [Melisa TEKELİ](#) [1] Zaman: Cts, 08/02/2014 - 15:09

Yazar Bloğuna Ekle: Yazarlar Bloğunda Görünmesin

"Ayrılma saati geldi, ve kendi yollarına gidiyoruz—ben ölmeye, siz ya'lamaya. Hangisinin daha iyi oldu'nun yolu'na Tanrı bilir." Sokrates

insanlar'n bile gözetinde devle'mi? olan savunma'nın son cümleleri. Hocas? Sokrates'in ölümünden sonra Platon

gerekti'nin akl'n? çarek, toplum ve biray arada'sı'lam bir ha? kuzur.

"Sokrates'i öldürmeyecek bir devlet düzeni" aray'na göre ve bu aray?? Devlet'i yazmasıyla sonuçlan'ır. Platon'un devleti, sa'f'la? ve mutla bir toplum hayat? için olmas? grekoin ideal devleti'ni yan? s'ra bu devletin, sa'f'la? ve mutla bir birayn de tüm itiryaçlar'n? kar??layacak sınıklar olmas?

Platon'a göre toplumu olu?turan, insan?n tek ba??na kendi kendine yetmemesi, ba?kalar?na gereksinim duymas?d?r. Düzenli bir toplumun do?u?u ancak i? bölümü ile gerçekle?ebilir.Ortaya ç?kan i? bölümü de zorunlu meslekleri ortaya ç?kar?r. Platon bu meslekler aras?nda önem s?ralamas? yaparak i? bölümü do?ururken dikkat çekmek istedi?i nokta; iktisadi bir çözümleme de?il, insanlar aras?ndaki farklılıklar?n do?al oldu?udur. Herkes kendisinde içkin olan yetiye göre i?ler üstlenmelidir ki adaletdi bir düzen ortaya ç?kabsilsin. Ancak toplumda zorunlu olmayan gereksinimlere, lükse yönelim art?ınca toplum giderek yozla??r. Daha çok kazanma tutkusunu ise toplumlar? birbirine kar?? sald?rmaya itecektir ve bu durum da askerli?in belirmesine neden olacakt?r.

Platon Sparta d??ndaki Yunan polislerinde uygulanan yurttaşlar ordusu anlay??na kesinlikle ç?kar. Öncelikle onun devletindeki en temel kural; toplumu oluşturan bireylerin içi ve dış?ta kesinlikle tek yönü olmas?dır. Bireyler sadece tek ilve sahip olmalı?; aynı anda iki ilve olma'malı? ve sahip oldukları? tek ilve??? ile yerine getirmelidir. Bu nedenle devlet bekçileri, yani koruyucular yalnız kendi i?leriyle s'ra'larakla?r? gibi yaratıl??lar? da bu ilve uygun olmalı?dır. Platon koruyucuları'n hayra'n? tüm ay'lar'lar'la dölünler ancak öteki olarak bu s'ra'n? mutlakla'n? ya da mutlakla'n?yla ilgilensin. Ona göre ki'nin mutlakla'n? polisin ha'f' oldu'u için güvendi?i bir polisin bir bütün olarak mutlakla'n?dur. Koruyucuları'n en ufak drey'nü kadar düzensizlen hayra? ortak ve ya'lad?r. S'ra'n? tüm etkil farklı'klar'ndan a'nad?n?p tek bir biray haline getirilm? gösterimindedir, bu durum kimi zaman Platon'un komünizmin habası? olarak yorumlanmas'na yol açsa da bu ç?kar'ın yanı??n? Platon'un komünizmiyle modern komünist de'fince arada'sı'lam ciddi açarlar bulunmakla'dır.

Platon'a göre beden ve ruhunu oluşturan insan'ın ruhu üç k'lı'ndan oluşur: 'tanrı'n do'ld itiryaçlar? ve arzular? ile ilgili k'lı'n,insan'ın arzular'n? gerçekle?tirirken gerekli cesareti gütenen k'lı'n,insanda akl? yitirmeye seçimin yapan k'lı'n. Ruhun olarak bu üç k'lı'n'ın uyum içinde oldu'u insanda sa'f'la?n'ı. T'pik? akl? içinde ve arzunun bitirilemeyele sava'mayarak birayn sa'f'la? olmas'ın? sa'f'la'mas? gibi, içinde herhangi bir sosyal çat'ıma, s'ra'n? kargaş? olmayan toplum da sa'f'la? ve güvendi?i bir toplumdur. Platon'un devleti düzensiz, sosyal çat'ıma ya'lamamas? için tüm s'ra'n'la arada'sı'lam düzensi döl'üm sa'f'lamas? kadar bu döl'ümün insani olarak yapı'lmas? da hayati önem sa'f'la?Devlet düzeni bu döl'ümün sa'f'lamas'ın döl'ünde bu'ha bir 'ayr' daha itiryaç duyur, iç'iler veya sınıflar, yöneticilerin veya koruyucular'n bitirilemedi kuralına uyarak, bunu, insani ve toplum yarar'na yapı'klar'n'la bilincinde yapmak durumunda olmalı?and?r.

Platon'un yöneticiler ve koruyucular döl'ünde üstünde döl'üm ve en çok önem verdi?i toplumsal s'ra'n? ise yöneticilerdir. Platon'un yöneticilik affetti?i kral filozof portresi, ancak bacak bir devletin içinde yeti'len filozofun kral olarak yitirmeye geldi?inin fark'na var'f'ına aç'ık bir biçimde anla?labılır. Filozofun bu'a geçmesiyle birlikte, öncelikle boruak modelden ciddi bir kupa? meydana gelir ki di'ye yönetim biçimlerinden en temel fark? ar'n? akl'a dayal?, ruhuna kap'lanmas, bitimin ç?kar'ın? ve toplulu'un ya da polisin bir bütün olarak mutlakla'nıya gütenen bir devletten ortaya ç?kmas'ıdır. Zaten filozofun yöneticiliye dönu'turulmesinin alt'ında yatan en temel neden de budur. Bu'a geç'i'inde bir tabula rasa ol'mamak bu'n'ca görevi olan filozof eski toplum ve düzene ilgili ne varsa beynini silip atacak?ır, filozofun kar'n'ında bir 'ayr, üstelik de eski yasad'ın bilmeli kalması'n?dır. Burada Platon'un filozof kral? için bir ekile döl'üm? sorusu rahatsız'la ç?kar'labılır. Filozof kral'ın e'ltim olmas? de'ile devletlerin felsefeyi yakla'n'ından tamamen farklı? olacaktır. Platon'a filozofun yönetici olma fikrine yana'lmmas? durumunda ne yapacak? sorulduğ'unda ise şöyle bir durumda 'a cevab? vermektedir: "Öteki devletlerde filozofla'y yükselen ki'lerin politikai güdülerine kar?'namalar? anla?f'ır, çünkü onlar, devletlerinin iş'ine aykır? olarak kendi kendilerini yeti'tirmişlerdir. İnsan kendi kendisini yeti'tirip de ekme'nin kimsesiz birçak olmas'ı mı? hiç kimsede de beşap vermek zorunda de'ildir. Ama bir sızi kendi yarar'n'ı için oldu'u kade, devletin de yarar? için, a'n? konular'ında'ki beşap gibi olmas'ın? için yeti'tirildi. Sizi öteki filozoflardan daha görd?i, daha olgun bir e'ltim verdim. Sizi, felsefeyi devlet i'leriyle uzla?tırabilecek bir hale getirdik."

Platon, s'ra'n'la? kendi içinde ve bitirilemeyele ill'k'lerinde bu'na tutmak ve s'ra'n'la? çat'ıma'y? ötemek için propaganda'ya itiryaç duyur. Ona göre, bunun için sadece yöneticilerin hakk? olan yalan söylemek yetimdir. Tanrı'n'ın insan? üç çe'n? evrenden yaratı??ı yalan'a'n? toplama insand'ı'larak 'ekilde i'temmesi gerekir: "Biz sızi baz? ilkelere göre yeti'tirildi ya, bunlar bir çe'n? ritayad?i. Gerçekte sızi, sılablar'n'la, bütün e'yalat'n'la bittikçe yerin alt'ında yeti'tiriz, ya'rad'ı'lamız. Toprak , bir ana gibi, iyere bütümlükten sonra yeryüzine ç?karı? sızi. Üstünde ya'ad'f'ın'la bu toprak sızi'ni bütüm, emziren anan'ıdır. Ona sald'ran olursa korumak boyumunun borcudur. Yurttaşlar'n'la da aynı topra'n'ı çocuklar? ve sızi kade'lerimdir. Bu toplumun birer parçası? olan sızi'ler, diyecen'im, bittirilmizi kade'rimiz. Ama, sızi yaratan Tanrı, anan'ından ötede olarak yarat'klar'n'la mayas'na alt'ı'lamı'n'ıdır. Onda bizim için bir 'ac? olurdur. Yanlı'mız? olarak yarat'klar'n'la mayas'na gimiş?, iç'iler ve dış?i (yönetici mayas'na da denir ve suç kame'i'n'dir). Anan'ında bir kamae bittir'li oldu'nun gerektiride sızi beşaperecektir. Ama anda bir alt'ı'lam gimiş?, gimiş'im de alt'ı'lam do'bu'n? okalıdır. Bunun için Tanrı, her 'yeden önce önderden, do'lu' çocuklara iyi beşikçi emzelemiş, cketlere bu madenlerden hangilerini kar'fın? oldu'nun dikkate al'a'n'ımlar'n? boyumun'ur. Kendi çocuklar? ranc'a ya da denizde kar'f'ık do'lu'm'ı'lar'a hiç ac'ımay'lı, hamurlar'na uygun i'fere kayacak onlar? iç'iler ya da iç'ly yapacak. Çit'ly ya iç'ly çocuklar? anan'ından mayalar? alt'ın ve gimiş'le kar'f'ık do'lu'lar olursa, onlar? gütenerek, kimi ki önder'i'n kimisi beşikçili'yi yitirecek; çünkü mayas'nda deniz ya da suç kar'f'ık olanlar'n? önderlik edece'i gün 'beyin yok olaca'n'la Tanrı boyumun'ur." Bir Fensike masal'ından yola çıkarak söyleyem bu yalanda Platon'un devletindeki toplumun bireyler'ik yapı'n? kar'f'ın'na ç?kar. Ama bu yapı? s'ra'n'la aras? geç'i'fere kapalı? da de'ildir. "Akl'ından gimiş?, gimiş'im de alt'ı'lam do'bu'n? okalıdır." İfade'i s'ra'n'la aras? dikay hachetili'nin üstünde hiç bir engel olmas'ı'n? güvendi?

Platon ideal devletindeki bu üç toplumsal sınıfa her birini bir insan çeşidiyle ifade/ta'riflemi? ve bu insan çeşidini de içlerindeki cehalet, ruhsal bölünmüşlük ve erdemleri aras/ında seçin a'dır? hem??bu göre belirlenmiş. Yüneticiler aklıyla cehaletle, akıllı ruhlanla, erdemleri bilgili ve bilgi seven insanlardır. Karşıyerler ise gömsü? cehaletle, iradeli ve erdemleri yüceltilen ve ?ikert seven insanlardır. Üreticiler ise demir ya da taş, cehaletle, arzularla, erdemleri ölçülmektedir ve para seven insanlardır. Platon de?i?lik ölçülerle farklıla?tırırdı? bu sınıflar toplum yapıs/ında, iyi insan ve iyi devlet sorunları aynı sorunun iki yanı?tır; dolayısıyla toplumun sınıflar/ından herhangi birinde bir sınıftan birini seçerek mutlaklık di?er sınıflar, toplumu ve en nihayetinde devleti etkileyecektir. Özet olarak belli bir sınıfa mutlaklı?ana de?il toplumun tümünün mutlaklı?ana verildi?i önemi ise ?öyle dile getirir: "Yasalar?n kaygıs/ı bir sınıfa ötekilerden üstün bir mutlaklık sa?lamak de?il, yurttaşlar? ya insanlı?arak ya da zorlayarak birle?tirmek, her birine toplum içinde görevlere?i i? payla? ab'dır, böylece bütün toplumun birten mutlaklı?a götürmektir. Devlet seçkin yurttaşlar yeti?tirmeye u?ra?ırsa, bu onlar?n keyifincece ya?ayış, dilediklerini yapmalar? için de?il, devlet düzenini sa?lamak?ınmaya yaradın emelleri içindir."

Sonuç olarak; Platon'un ideal devletinde toplumun sınıfları ve mutlaklı?ı, bu üç toplumsal sınıfa?ın aras/ındaki bir nevi merkez-periferi dinamiklerine ba?lıdır. Platon'a göre; çok yitilmiş/ın huzurluk sayılır, dilay hareketlili?i açık oldu?u kadar hiyerar?ik olan bu toplumda, bu üç toplumsal sınıfa birlikteliğinin ?ine kar?ı? zaman ise devlet için en büyük felaket gerekle?ecektir.

Melisa TEKEL?

melisa.tekeli@politikadergisi.com

Kaynakça:

● Platon, Devlet,(Çev.: S.Eyübo?lu-M.Ali Cimcoz),Türkiye ?? Bankası? Kültür Yayınları?,2013

● _____, Sokrates'in Savunması?, (Çev.: Ali ?an), Cem Yayınları, 2005

● A?ao?ullar?, Mehmet Ali; Türk, Duygu; Yalçınkaya, Ayhan; Yılmaz, Zafar; Zabc?Filiz, Sokrates'ten Jakobenlere Batı'da Siyasal De?işimler, ?ent?im Yayınları?, 2012

● Tuncay,Mete, Batı'da Siyasal De?işimler Tarihi Seçilmiş Yazılar-Yakın Ça?, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları?, 2003

● Mengi, Abdurrahman, 2012, Platon'un Devletinde Toplumsal Sınıflar ve Komünler?

Yorumlar

- [Bilim/Kuramsal](#) [2]

Kaynak URL (19/04/2024 - 10:50 tarihinde yazdırıldı):

<http://www.politikadergisi.com/makale/politeianin-toplumsal-siniflari-0>

Bağlantılar:

[1] <http://www.politikadergisi.com/pd-uye/melisa-tekeli>

[2] <http://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/bilimkuramsal>